

Kontakt dla mediów:

Luiza Nowicka, PARP

e-mail: luiza_nowicka@parp.gov.pl

tel.: 880 524 959

Informacja prasowa

Warszawa, 12.05.2023 r.

Współpraca nauki z biznesem

Rozwój i wdrażanie innowacji to filary gospodarki opartej na wiedzy. Mimo że nauka i biznes to dwa odrębne światy rządzące się swoimi prawami, to istnieją solidne podstawy ku temu, by dążyć do zacieśniania współpracy pomiędzy przedsiębiorcami i naukowcami. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości od wielu lat promuje współpracę tych podmiotów. Poza regularnymi konkursami i programami, takimi jak Polski Produkt Przyszłości, Bony na innowacje, wsparcie klastrów kluczowych, PARP realizuje działania animujące środowisko naukowców i biznesu. Jednym z obszarów tematycznych podejmowanych podczas spotkań realizowanych w ramach projektu Connect & Scale Up są dobre praktyki w obszarze współpracy świata nauki i biznesu.

[Więcej informacji o programie Connect & Scale Up można przeczytać tutaj.](#)

Bariery współpracy

Do największych wyzwań w pracy jednostki naukowej z biznesem zalicza się zgranie czasowe przedsiębiorcy i uczelni, aby wspólnie zrealizować projekt. Takie przedsięwzięcie jest czasochłonne ze względu na nadmierną biurokrację. Wniosek ten płynie z raportu zatytułowanego „Współpraca uczelni z biznesem”¹ pod redakcją Tomasza Geodeckiego i Jerzego Hausnera. Wskazano w nim, że nadmiernie rozbudowana struktura uczelni wyższych wydłuża proces decyzyjny, co może zniechęcać przedsiębiorców do kooperacji.

Inną barierą na linii biznes–nauka jest brak zainteresowania pracowników uczelni współpracą z przedsiębiorstwami ze względu na jej znikome znaczenie w ocenie okresowej pracownika i w postępowaniach awansowych. Dochodzą do tego kulejące instrumenty prawno-ekonomiczne, które niewystarczająco wspierają współpracę nauki z biznesem (np. ulgi podatkowe, korzystniejsze zasady dofinansowania uczelni).

Komercjalizacja badań stanowi kolejne wyzwanie, przedsiębiorstwa nierzadko dążą do zachowania w tajemnicy rezultatów współpracy i wyłączności. Uczelnie wyższe mogą w związku z tym nie być zainteresowane podejmowaniem współpracy, której efektów nie będą mogły wykorzystać we własnym zakresie z uwagi na tajemnicę przedsiębiorstwa. Kamil

¹ https://oees.pl/wp-content/uploads/2023/02/Wspolpraca-uczelni-z-biznesem_07.02.2023.pdf

Gromulski, koordynator projektu Connect & Scale Up, wskazuje na różnice dotyczące oczekiwań obu tych sektorów: „Jednym z wyzwań w obszarze współpracy nauki z biznesem jest horyzont czasowy związany z komercjalizacją wiedzy i technologii płynącej z uczelni do biznesu. Biznes oczekuje zwrotu w krótkich perspektywach czasowych (np. do roku), natomiast projekty uczelniane wymagają dłuższych horyzontów czasowych, często realny wynik prac możliwy jest nie wcześniej niż po kilku latach. Badania naukowe to maraton, a nie sprint. Produkty technologiczne zawsze są w nieustannym procesie doskonalenia”.

Kolejne wyzwanie, jakie dostrzega PARP, to nikłe zainteresowanie młodych talentów karierą naukową oraz związane z tym luki kompetencyjne, które stanowią poważną przeszkodę w transferze nauki do biznesu. Problemem jest ponadto brak wiedzy na temat własności intelektualnej, ponieważ zdarza się, że publiczne przedstawienie projektu wyklucza jego opatentowanie. To tylko niektóre bariery, które dostrzegają uczestnicy spotkań programu Connect & Scale Up.

Nauka i biznes idą w parze

Pomimo opisanych wyżej wyzwań należy podkreślić, że działania ukierunkowane na współpracę i realizację wspólnych projektów pomiędzy nauką a biznesem są korzystne dla obu stron.

Według raportu „Współpraca uczelni z biznesem” w Polsce liczba osób zaliczanych do zasobów ludzkich dla nauki i techniki w 2008 r. wynosiła 3,9 mln, a w 2020 r. wzrosła do ok. 5,2 mln. Personel B+R liczy w Polsce 125 tys. osób, co oznacza, że jego liczba zwiększyła się od 2008 r. ponad dwukrotnie (z 62 tys. osób). Stopniowo zmniejsza się odsetek badaczy zatrudnionych w szkolnictwie wyższym – w 2008 r. było to 65% ogółu badaczy, a w 2020 r. udział ten wynosił 46%. Struktura zatrudnienia zbliża się do krajów o silnie rozwiniętym i dobrze prosperującym przemyśle, gdzie większość badaczy zatrudnionych jest w sektorze przedsiębiorstw. Tak jest w Niemczech, w Skandynawii czy we Francji – na uczelniach zatrudnionych jest 25–35% badaczy.

Do niedawna polska gospodarka pod względem wydatków na działalność badawczo-rozwojową należała do gospodarek UE o najniższym udziale tych nakładów w relacji do PKB. W latach 2008–2020 doszło w Polsce do znaczącego zwiększenia nakładów na działalność B+R. W relacji do PKB wynoszą one już tyle, ile w południowych państwach Europy. Nakłady brutto na B+R wskazują na największy wzrost w sektorze przedsiębiorstw – z 0,19% do 0,88% PKB. Wydatki na działalność B+R w szkolnictwie wyższym zwiększyły się w tym okresie z 0,2% do 0,5% PKB. Międzynarodowy Instytut Zarządzania w Lozannie, który od kilkunastu lat wydaje rocznik konkurencyjności świata (*World Competitiveness Yearbook*), zaproponował, by transfer wiedzy pomiędzy uczelniami i przedsiębiorstwami był jednym z kryteriów oceny konkurencyjności gospodarek narodowych. W wydaniu z 2021 r. w badaniu opinii menedżerów Polska uzyskała 3,85 punktów w skali 1–102. Z jednej strony wskazywało to na pewien postęp od 2010 r. (3,39 pkt), z drugiej jednak nadal plasowało nasz kraj na odległym 57. miejscu w rankingu.

[Raport dostępny tutaj.](#)

Działania PARP-u w obszarze wsparcia współpracy

Konkurs **Polski Produkt Przyszłości** promuje i wspiera rozwój innowacyjnych produktów i technologii opracowywanych w naszym kraju. Biorą w nim udział utalentowani rodzimi naukowcy, inżynierowie i przedsiębiorcy, będący twórcami rozwiązań, które najbardziej odpowiadają na potrzeby współczesnego świata. Są przykładem tego, że połączenie nauki i biznesu przynosi sukces.

Opracowana przez zespół naukowy z Wydziału Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej Politechniki Gdańskiej technologia „W2H2” charakteryzuje się dużą dbałością o ochronę środowiska, a jednocześnie stanowi realną alternatywę dla pozyskiwania konwencjonalnych paliw kopalnych. To rozwiązanie, dzięki któremu z niepotrzebnych odpadów można zapewnić ekologiczny transport i efektywne ogrzewanie. Zostało ono docenione 20 kwietnia br. podczas finału XXV edycji konkursu Polski Produkt Przyszłości. Twórcy technologii – W2H2 Sp z o.o. oraz Politechnika Gdańska otrzymali nagrodę główną w kategorii „Wspólny produkt przyszłości instytucji szkolnictwa wyższego i nauki oraz przedsiębiorcy”.

W tej samej kategorii, promującej współpracę nauki i biznesu, wyróżnienia zdobyły dwa produkty. Pierwszy z nich to system SARUAV do detekcji ludzi na zdjęciach lotniczych – narzędzie wspierające poszukiwanie osób zaginionych, opracowane przez Uniwersytet Wrocławski i SARUAV sp. z o.o. Drugim wyróżnionym produktem jest MesoCellA-Ortho - komórkowy produkt leczniczy terapii zaawansowanej dla zastosowań w ortopedii, opracowany przez Uniwersytet Jagielloński i Galen-Ortopedia sp. z o.o.

[Więcej informacji na temat tegorocznej edycji Polskiego Produktu Przyszłości można przeczytać tutaj.](#)

W Polsce jednym z podstawowych instrumentów inicjujących współpracę nauki i biznesu był Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR). W jego ramach warto wyróżnić efekty poddziałania 2.3.2 **Bony na innowacje dla MŚP**. To projekt wspierający głównie mniejsze firmy, z mniejszym doświadczeniem i potencjałem badawczym, podejmujące współpracę z ośrodkami badawczymi. W tym przypadku obserwowano najwyższy udział firm kooperujących z jednostkami naukowymi w trakcie realizacji projektu. W obrębie tego poddziałania dofinansowywane były projekty zakładające szeroki zakres udziału ośrodków badawczych blisko współpracujących z firmami.

Przykładem takiego przedsięwzięcia jest projekt 4Nature Smart opracowany przez firmę Subito Advising, specjalizującą się w kompleksowej realizacji ogrodów wertykalnych, zielonych ścian i mebli z wykorzystaniem roślin. Wsparcie z programu umożliwiło firmie przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych we współpracy z branżowym instytutem badawczym. Dzięki temu zoptymalizowała ona swoje możliwości produkcyjne oraz zmniejszyła koszty produkcji. Pozwoliło to na obniżkę ceny i zwiększenie przychodów ze sprzedaży. Jednocześnie spółka podniosła swoją konkurencyjność za sprawą znaczącej poprawy jakości swoich produktów.

Beneficjentem Bonów na innowacje dla MŚP jest także firma KB Folie Sp. z o.o. Realizowany projekt dotyczył opracowania oddychającego materiału kompozytowego przeznaczonego do pakowania świeżych produktów roślinnych. W rezultacie powstało opakowanie w formie torebki zamykanej technologią zgrzewu termicznego. Ograniczone zasoby przedsiębiorstwa skłoniły kadrę kierowniczą spółki do podjęcia realizacji projektu we współpracy ze środowiskiem naukowym. Jednostce naukowej zlecono usługę przeprowadzenia prac badawczo-rozwojowych, a całokształt działań podzielono na cztery etapy. W wyniku tej współpracy powstał materiał kompozytowy, charakteryzujący się przenikalnością tlenu na poziomie umożliwiającym wymianę gazową pomiędzy otoczeniem a opakowanym owocem/warzywem.

Wnioski płynące z realizacji projektów współfinansowanych w ramach Bonów na innowacje dla MŚP są takie, że kooperacja była łatwiejsza, gdy po stronie jednostek naukowych istniały działy wspierające naukowców we współdziałaniu z przedsiębiorcami (np. odciążały ich w pracach administracyjno-sprawozdawczych). Ponadto przewagę zyskiwały zgrane i mające wspólną wizję zespoły. Szanse na osiągnięcie sukcesu rosły w momencie, gdy działania były prowadzone w gronie ludzi rozumiejących i dzielących ideę projektu (dotyczy to zarówno przedsiębiorców, jak i jednostek naukowych).

[Więcej informacji na temat programu Bony na innowacje można przeczytać tutaj.](#)

Connect & Scale Up w obszarze współpracy nauki i biznesu

Program Connect & Scale Up doczekał się już V sezonu i skupia się na promowaniu polskich innowatorów i polskich innowacji. Pokazuje przedsięwzięcia oraz przedsiębiorstwa, których rozwiązania i produkty opierają się na dostarczaniu wartości społeczeństwu, środowisku, kulturze. Connect & Scale Up wspiera projekty nastawione na podejmowanie wyzwań biznesowych, rozwiązywanie problemów i szeroko rozumianą współpracę.

Jedno ze spotkań w ramach programu, które odbyło się 28 lutego br., poświęcone było dobrym praktykom i inspirującym studiom przypadków, które pokazują, w jaki sposób wspierać procesy transferu technologii z nauki do biznesu, motywując obie strony do współpracy.

Ograniczenia mobilności naukowców, nierówności płciowe w zawodach STEM (z ang. *science, technology, engineering, mathematics*) czy też brak zainteresowania młodych talentów karierą naukową – to tylko niektóre z wyzwań zdefiniowanych podczas spotkania, na które zaproszeni goście i uczestnicy spotkania wskazali rozwiązania.

Jednym z nich jest połączenie umiejętności przedsiębiorcy i naukowca w postaci doktoratu wdrożeniowego. Różni się on od doktoratu klasycznego tym, że nad jego powstawaniem czuwają dwaj promotorzy: naukowy i wskazany przez pracodawcę. Realizowany jest ponadto w dwóch miejscach: na uczelni lub w instytucie prowadzącym szkołę dokorską oraz w miejscu pracy. Doktorat wdrożeniowy umożliwia wykształcenie eksperta wewnętrznego, dostosowanego do specyfiki działalności danego przedsiębiorstwa. Dla owocnej współpracy

nauki i biznesu istotne jest to, aby w doktoracie wdrożeniowym wyedukować osoby, które rozumieją oba te obszary.

Kolejną interesującą inicjatywą i flagowym projektem Fundacji Zaawansowanych Technologii jest konkurs E(x)plory, wspierający młodych naukowców w wieku 13–20 lat. Każdego roku 350 młodych talentów realizuje 250 projektów, które poprawiają jakość życia lokalnie, a nawet globalnie. Julia Kosińska, laureatka konkursu, współtworzyła projekt, który polega na opracowaniu fotokatalitycznego reaktora przepływowego do oczyszczania wody z substancji organicznych (np. z pozostałości po ibuprofenie, antybiotykach). Stwierdziła, że w Polsce brakuje podmiotów wspierających młodych naukowców na rynku, takich jak akceleratorzy czy inkubatory, a znaczącą pomocą byłoby również udostępnienie infrastruktury oraz możliwość odbycia stażu.

Innym przykładem jest zawiązanie współpracy między firmą MAHTON a Wojskową Akademią Techniczną. Przedsiębiorstwo jeszcze w 2016 roku zaprojektowało schron, ale potrzebowało specjalistów w tej dziedzinie. Najistotniejszym czynnikiem współpracy między tymi dwoma środowiskami okazała się umiejętność komunikacji. W Polsce znajduje się 63 tys. schronów, które są w złym stanie i należy doprowadzić je do stanu użytkowego. W związku z tym firma złożyła ofertę samorządom w celu poprawy stanu schronów na podstawie swojego projektu.

Warto pokonywać bariery

Dotychczasowy poziom współpracy przedsiębiorców z naukowcami jest wynikiem barier i problemów po obu stronach. Budowanie partnerstwa uczelni wyższych i biznesu to wyzwanie, które warto podejmować. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości jest (PARP) świadoma wagi połączenia tych dwóch obszarów z korzyścią dla całego społeczeństwa, dlatego będzie nadal podejmowała kroki zmierzające do zacieśnienia relacji biznesu i nauki.

Dowodzi tego chociażby aktualnie trwający konkurs pod nazwą Ścieżka SMART, finansowany z Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) i wdrażany przez PARP. O wsparcie mogą ubiegać się wyłącznie mikro, mali i średni przedsiębiorcy, którzy muszą spełnić wymóg wyboru przynajmniej jednego z dwóch obligatoryjnych modułów. Pierwszy to moduł B+R, obejmujący dofinansowanie prowadzenia prac badawczo-rozwojowych zmierzających do opracowania innowacji produktowej lub procesowej co najmniej w skali kraju. Drugi moduł to wdrożenie wyników prac B+R w przedsiębiorstwie wnioskodawcy na terenie RP. Te prace mogą być zrealizowane przez niego samodzielnie, zlecone lub przez niego zakupione poza projektem, w formie innowacyjnego rozwiązania, tj.: nowego lub ulepszanego produktu, usługi lub procesu biznesowego, które będą w większym stopniu odpowiadać na potrzeby rynku. Drugi nabór wniosków potrwa od 10 maja do 30 czerwca 2023 roku.

Inną inicjatywą jest Rozwój oferty klastrów dla firm, również finansowany w ramach FENG. Ideą konkursu jest wzmocnienie potencjału oraz profesjonalizacji działalności koordynatorów Krajowych Klastrow Kluczowych oraz ponadregionalnych klastrow wzrostowych. Cel ten zostanie osiągnięty szczególnie poprzez rozwój innowacyjnej oferty usługowej dla firm w

zakresie badawczo-rozwojowym i internacjonalizację, udział w międzynarodowej współpracy, a także transfer wiedzy i dobrych praktyk w klastrze. Nabór wniosków potrwa od 30 maja do 30 sierpnia br. Środki przeznaczone na dofinansowanie projektów w naborze to 66 mln zł.

[Więcej informacji na temat konkursów w ramach Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki można przeczytać tutaj.](#)

Rzeczpospolita
Polska

PARP
Grupa PFR

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

